

Avaldatud eesti keeles: november 2009
Jõustunud Eesti standardina: oktoober 2008

KIPSSIDEAINED JA KIPSMÖRDI KUIVSEGUD

Osa 1: Määratlused ja nõuded

Gypsum binders and gypsum plasters
Part 1: Definitions and requirements

EESTI STANDARDI EESSÕNA

Käesolev Eesti standard:

- on Euroopa standardi EN 13279-1:2008 “Gypsum binders and gypsum plasters – Part 1: Definitions and requirements” ingliskeelse teksti identne tõlge eesti keelde ning tõlgendamise erimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest,
- omab sama staatust mis jõustumisteate meetodil vastuvõetud originaalversioon,
- on kinnitatud Eesti Standardikeskuse 27.10.2009 käskkirjaga nr 190,
- jõustub sellekohase teate avaldamisel EVS Teataja 2009. aasta novembrikuu numbris.

Käesoleva standardi on heaks kiitnud tehniline komitee EVS/TK 18 “Müüritis”.

Standardi tõlke koostamisettepaneku esitas EVS/TK 18, standardi tõlkimist korraldas Eesti Standardikeskus ning rahastas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Euroopa standardimisorganisatsioonide poolt rahvuslikele liikmetele Euroopa standardi teksti kättesaadavaks tegemise kuupäev on 20.08.2008.	Date of Availability of the European Standard EN 13279-1:2008 is 20.08.2008.
---	--

Käesolev standard on eestikeelne [et] versioon Euroopa standardist EN 13279-1:2008. Teksti tõlke avaldas Eesti Standardikeskus ja see omab sama staatust ametlike keelte versioonidega.	This standard is the Estonian [et] version of the European Standard EN 13279-1:2008. It was translated by Estonian Centre for Standardisation. It has the same status as the official versions.
---	---

ICS 01.040.91 Ehitusmaterjalid ja ehitus (sõnavara); 91.100.10 Tsement. Kips. Lubi. Mört
Võtmesõnad: kips, kipskrohv, kipskuivsegu, kipssideaine, nõuded, vastavushindamine
Hinnagrupp K

Standardite reprodutseerimis- ja levitamiseõigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse poolt antud kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, palun võtke ühendust Eesti Standardikeskusega:
Aru 10, 10317 Tallinn, Eesti; www.evs.ee; Telefon: 605 5050; E-post: info@evs.ee

English Version

Gypsum binders and gypsum plasters – Part 1: Definitions and requirements

Liants-plâtres et enduits à base de plâtre pour le bâtiment –
Partie 1: Définitions et exigences

Gipsbinder und Gipstrockenmörtel – Teil 1: Begriffe und
Anforderungen

This European Standard was approved by CEN on 11 July 2008.

CEN members are bound to comply with the CEN/CENELEC Internal Regulations which stipulate the conditions for giving this European Standard the status of a national standard without any alteration. Up-to-date lists and bibliographical references concerning such national standards may be obtained on application to the CEN Management Centre or to any CEN member.

This European Standard exists in three official versions (English, French, German). A version in any other language made by translation under the responsibility of a CEN member into its own language and notified to the CEN Management Centre has the same status as the official versions.

CEN members are the national standards bodies of Austria, Belgium, Bulgaria, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland and United Kingdom.

EUROPEAN COMMITTEE FOR STANDARDIZATION
COMITÉ EUROPÉEN DE NORMALISATION
EUROPÄISCHES KOMITEE FÜR NORMUNG

Management Centre: rue de Stassart, 36 B-1050 Brussels

SISUKORD

EESSÕNA.....	3
SISSEJUHATUS.....	4
1 KÄSITLUSALA.....	5
2 NORMIVIITED.....	5
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED	6
4 KIPSSIDEAINETE JA -KUIVSEGUDE TÜÜBID.....	8
5 NÕUDED.....	9
5.1 Lõppkasutustingimustega seonduvad nõuded	9
5.1.1 Tuletundlikkus.....	9
5.1.2 Tulepüsivus.....	9
5.1.3 Akustilised omadused.....	9
5.1.4 Soojustakistus.....	9
5.1.5 Ohtlikud ained.....	10
5.2 Nõuded kipssideainetele.....	10
5.3 Nõuded kipskuivsegudele.....	10
5.4 Nõuded eriotstarbelistele kipskuivsegust mörtidele.....	11
6 VASTAVUSHINDAMINE.....	13
6.1 Üldist.....	13
6.2 Tüübikatsetused.....	13
6.2.1 Üldist.....	13
6.2.2 Esmased tüübikatsetused.....	13
6.2.3 Edasised tüübikatsetused.....	13
6.3 Tehase tootmisohje (FPC).....	14
6.3.1 Üldist.....	14
6.3.2 Personal.....	14
6.3.3 Seadmed.....	14
6.3.4 Toormaterjalid ja komponendid	14
6.3.5 Toote katsetamine ja hindamine.....	14
6.3.6 Jälgitavus ja märgistamine.....	14
7 KIPSSIDEAINETE JA -KUIVSEGUDE TÄHISTAMINE.....	15
8 MÄRGISTAMINE, SILDISTAMINE JA PAKENDAMINE	15
Lisa ZA (teatmelisa) Käesoleva Euroopa standardi jaotised, mis tuginevad EL direktiivide olulistele nõuetele või teistele sätetele	16
ZA.1 Käsitlusala ja asjakohased omadused.....	16
ZA.2 Kipssideainete ja -kuivsegude vastavuse tõendamine ja deklareerimine	17
ZA.3 CE-märgistamine ja sildistamine	18
Kasutatud kirjandus	21

EESSÕNA

Dokumendi (EN 13279-1:2008) on ette valmistanud tehniline komitee CEN/CENELEC/TC 241 "Kips ja kipsipõhised tooted", mille sekretariaati haldab AFNOR.

Euroopa standardile tuleb anda rahvusliku standardi staatus kas identse tõlke avaldamisega või jõustumisteatega hiljemalt 2009. a veebruariks ja sellega vastuolus olevad rahvuslikud standardid peavad olema kehtetuks tunnistatud hiljemalt 2009. a veebruariks.

Tähelepanu on pööratud võimalusele, et mõni selle dokumendi koostisosa võib olla patendiõiguste subjekt. CEN [ja/või CENELEC] ei vastuta ühegi sellise patendiõiguse ega kõigi selliste patendiõiguste identifitseerimise eest.

See dokument asendab standardi EN 13279-1:2005.

See dokument erineb standardist EN 13279-1:2005 alljärgneva poolest:

- a) definitsioonid 3.1, 3.2, 3.9 ja 3.20 on parandatud;
- b) selle dokumendiga on hõlmatud viimistlustoote definitsioon ja nõuded.

Käesolev dokument on välja töötatud Euroopa Komisjoni ja Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni poolt CEN-ile antud mandaadi alusel ning see toetab EL direktiivi(de) olulisi nõudeid.

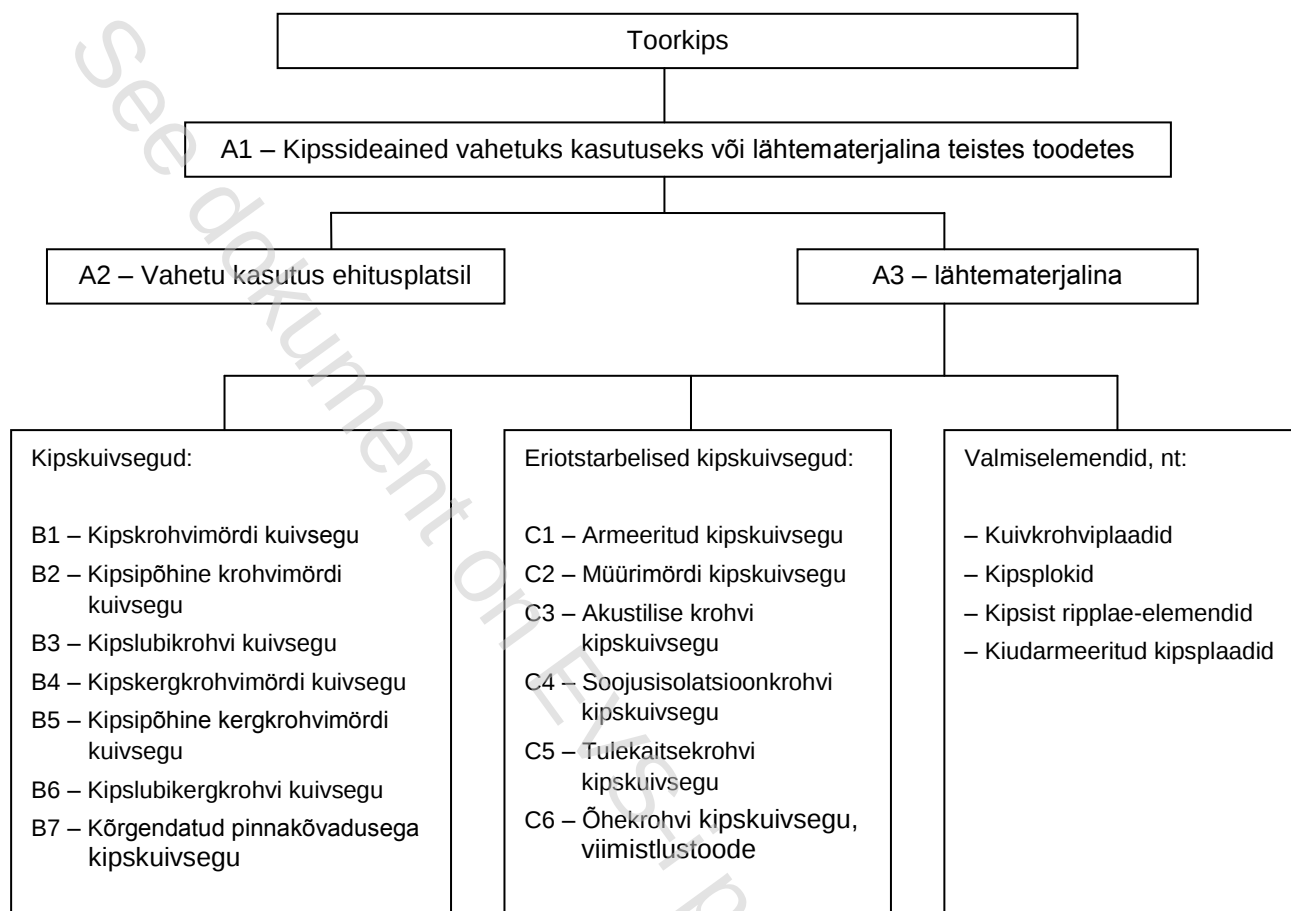
Seoste kohta EL direktiividega vt teatmelisa ZA, mis on käesoleva dokumendi lahutamatu osa.

Käesolev kipssideainete ja -kuivsegude Euroopa standard koosneb kahest osast:

- *Part 1: Definitions and requirements;*
- *Part 2: Test methods.*

CEN/CENELEC sisereeglite järgi peavad Euroopa standardi kasutusele võtma järgmiste riikide rahvuslikud standardimisorganisatsioonid: Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Holland, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Malta, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi Vabariik, Ungari ja Ühendkuningriik.

SISSEJUHATUS

Joonis 1 – Kipssideainete ja kipskuivsegude perekond

1 KÄSITLUSALA

Käesolev Euroopa standard spetsifitseerib hoonete siseruumide seinte ja lagede krohvimisel kasutatavate kipssideainepõhiste kuivsegude omadused ja toimivuse. Krohv moodustab valmis pealispinna, mida on võimalik täiendavalt töödelda. Toodete koostis valitakse, lähtudes kasutusnõuetest, kasutades peen- või keemilisi lisandeid, täitematerjale ja teisi sideaineid. Hõlmatud on ka käsitsi ja masinaga pealekantavad kipskrohvimördi kuivsegud ja kipsipõhise krohvimördi kuivsegud.

Käesolev Euroopa standard rakendub kipssideainetele, mida kasutatakse vahetult ehitusplatsil, aga ka kips-plokkide, kipsplaatide, kiudarmeeritud kipsplaatide, armeeritud kipskuivsegude ja kipsist laeelementide valmistamisel. Hõlmatud on ka kips-müürimört sisemiste mittekandvate ja kuiva keskkonda kavandatud vahe-seinte valmistamiseks.

Põranda tasandussegudes sideainena kasutatav kaltsiumsulfaat ei kuulu käesoleva Euroopa standardi käsitus- alasse.

Käesolev Euroopa standard määratleb referentskatsed tehniliste näitajate määramiseks ja käesoleva Euroopa standardi kohaste toodete vastavushindamise korra.

Ehituslupja (kaltsiumhüdroksiid) võib kasutada koos kipsiga kui lisasideainet. Kui kuivsegust mördi põhiliseks sideaineks on kipssideaine, siis kuulub mört käesoleva Euroopa standardi käsitus- alasse. Kui kuivkrohvisegu põhiliseks sideaineks on ehituslubi, siis kuulub mört standardi EN 998-1 käsitus- alasse.

2 NORMIVIITED

Järgmised viitedokumendid on käesoleva dokumendi rakendamiseks hädavajalikud. Dateeritud viited rakenduvad ainult osundatud väljaandele. Dateerimata viited rakenduvad viimase väljaande kohaselt (kõik muudatused kaasa arvatud).

EN 12664 Thermal performance of building materials and products – Determination of thermal resistance by means of guarded hot plate and heat flow meter methods – Dry and moist products of low and medium thermal resistance

EN 13279-2:2004 Gypsum binders and gypsum plasters – Part 2: Test methods

EN 13501-1 Fire classification of construction products and building elements – Part 1: Classification using data from reaction to fire tests

EN 13501-2 Fire classification of construction products and building elements – Part 2: Classification using data from the resistance tests, excluding ventilation services

EN ISO 140-3 Acoustics – Measurement of sound insulation in buildings and of building elements – Part 3: Laboratory measurements of airborne sound insulation of building elements (ISO 140-3:1995)

EN ISO 354 Acoustics – Measurement of sound absorption in a reverberation room (ISO 354:2003)

EN ISO 717-1 Acoustics – Rating and sound insulation in buildings and of building elements – Part 1: Airborne sound insulation (ISO 717-1:1996)

EN ISO 6946:2007 Building components and building elements – Thermal resistance and thermal transmittance – Calculation method (ISO 6946:2007)

EN ISO 9001:2000 Quality management systems – Requirements (ISO 9001:2000)

EN ISO 10456 Building materials and products – Hygrothermal properties – Tabulated design values and procedures for determining declared and design thermal values (ISO 10456:2007)

ISO 3049 Gypsum plasters – Determination of physical properties of powder